

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Bystřické a soudců JUDr. Mariana Kokeše a Mgr. Petra Pospíšila ve věci

žalobce: **V. Š.**
bytem X
zastoupen advokátem JUDr. Janem Burešem, Ph.D.,
sídlem Václavské náměstí 807/64, 110 00 Praha

proti
žalovanému: **Náčelník Generálního štábu Armády České republiky**
sídlem Vítězné náměstí 1500/5, 160 01 Praha 6

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 6. 2021, č. j. MO 141301/2021-1304,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se podanou žalobou domáhá zrušení v záhlaví citovaného rozhodnutí, kterým žalovaný k odvolání žalobce potvrdil rozhodnutí Velitele Velitelství výcviku – Vojenská akademie Vyškov (dále jen „správní orgán prvního stupně“) ze dne 22. 2. 2021, č. j. MO 55756/2021-1970, jímž zamítl žádost žalobce o přiznání nároku na náhradu škody ve formě

ušlého zisku spočívající v ušlých výsluhových náležitostech v částce přinejmenším 41 460 Kč spolu se zákonnými úroky z prodlení a náhradu nákladů právního zastoupení dle § 145 odst. 1 písm. c) zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZVP“)

II. Shrnutí argumentů obsažených v žalobě a dalších podání ve věci

2. Ve včas podané žalobě (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“), splňující též ostatní podmínky řízení (§ 65, § 68 a § 70 s. ř. s.), žalobce navrhl krajskému soudu, aby rozhodnutí žalovaného zrušil a případně zrušil i rozhodnutí správního orgánu prvního stupně (§ 78 odst. 3 s. ř. s.).
3. Žalobce v podané žalobě rekapituloval průběh předchozího správního řízení a obsah rozhodnutí správního orgánu prvního stupně a žalovaného. Žalobce jako voják z povolání utrpěl služební úraz, v jehož důsledku skončil jeho služební poměr dle § 18 písm. h) ZVP rozhodnutím přezkumné komise. Rozhodnutími Ministerstva obrany – odboru sociálního zabezpečení ze dne 10. 7. 2019, sp. zn. 275909/VP-4/15 o přiznání výsluhového příspěvku byl žalobci přiznán výsluhový příspěvek v částce 14 823 Kč měsíčně a ze dne 10. 7. 2019, sp. zn. 275909/ODCH-5/15 o přiznání odchodného pak odchodné v částce 183 366 Kč (společně dále jen „rozhodnutí Ministerstva obrany“). Současně tato rozhodnutí stanovila žalobci výši měsíčního hrubého služebního platu ve výši 30 561 Kč. Žalobce nesouhlasil s výši vypočtené částky výsluhových náležitostí a podklady rozhodnutí a proti rozhodnutím Ministerstva obrany podal námitky, o nichž rozhodl Ředitel odboru sociálního zabezpečení Ministerstva obrany dne 11. 9. 2019, sp. zn. 275909/VP-9/OP a v září 2019, sp. zn. 275909/ODCH-10/OP tak, že námitky žalobce zamítl.
4. Žalobce v žalobě následně komplexně popsal způsob výpočtu průměrného měsíčního hrubého služebního platu (dále jen „PMHSP“) dle § 143 odst. 3 ZVP. Žalobce v žalobě provedl výpočet PMHSP, přičemž shledal, že stanovením výsluhových náležitostí za zjištěné rozhodné období, zkrácené v důsledku služebního úrazu, mu vznikla majetková újma ve formě ušlého zisku ve výši minimálně 41 460 Kč, za kterou dle jeho názoru odpovídá stát. Z toho důvodu podal žalobce žádost o náhradu škody ke služebnímu orgánu, který je dle hlavy deváté ZVP příslušný rozhodovat o věcech služebního poměru (§ 145 odst. 1 písm. c) ZVP).
5. Správní orgán prvního stupně žádosti o náhradu škody nevyhověl. Žalobce proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně podal odvolání, neboť byl přesvědčen, že správní orgán prvního stupně postupoval přepjatě formalisticky, nedostatečně zjistil skutkový stav a věc nesprávně právně posoudil. Rozhodnutí správního orgánu prvního stupně má být dle žalobce taktéž vnitřně rozporné. Žalobce zdůraznil, že odpovědnost zaměstnavatele, resp. státu za újmu způsobenou v důsledku služebního úrazu je odpovědností objektivní a úvahy správního orgánu prvního stupně o absenci úmyslného zavinění jsou proto zcela scestné. Žalobce konečně shledal rozhodnutí správního orgánu prvního stupně nicotným, neboť správní orgán prvního stupně uvedl, že služební poměr žalobce zanikl v důsledku právní události spočívající v rozhodnutí přezkumné komise o zdravotní nezpůsobilosti žalobce, kdy byl dle žalobce nepochopitelně upozaděn význam služebního úrazu.
6. V napadeném rozhodnutí žalovaný odvolání žalobce zamítl a potvrdil rozhodnutí správního orgánu prvního stupně. Žalobce k tomu v žalobě namítá, že jelikož odpovědnost státu za újmu způsobenou v důsledku služebního úrazu je odpovědností

objektivní, nebylo namístě, aby pro přiznání náhrady škody žalovaný zkoumal porušení právní povinnosti. Žalobce je zároveň přesvědčen, že v předmětné věci je možné aplikovat ustanovení § 116 písm. g) ZVP upravující nárok na náhradu za věcnou škodu v důsledku utrpěného služebního úrazu. Žalobce pak přirovnal svůj tvrzený nárok k nároku na výplatu ušlého stabilizačního příspěvku dle § 70b ZVP, neboť dle jeho názoru mají stabilizační příspěvek a výsluhový příspěvek podobné charakteristické znaky. Konečně žalobce namítl, že žalovaný se žádným způsobem nevypořádal s odvolací námitkou nepřipustného formalismu rozhodnutí správního orgánu prvního stupně.

III. Vyjádření žalovaného a replika žalobce

7. Žalovaný ve vyjádření k žalobě v první řadě uvedl, že sice souhlasí s právní kvalifikací § 115 a násl. ZVP provedenou žalobcem, že odpovědnost za škodu způsobenou vojákovi při služebních úrazech je odpovědností objektivní, dále se však s žalobní argumentací neztotožnil, neboť uvedl, že výčet možných druhů náhrad škody dle § 116 ZVP je taxativní a s odkazem na judikaturní závěry Ústavního soudu pod něj nelze podřadit ušlý zisk, tak jak požaduje žalobce. Současně žalovaný upozornil, že pro posuzovanou věc je naprosto irrelevantní výsledek správního řízení ve věci doplatku na stabilizačním příspěvku, který byl poskytnut v souladu s právní úpravou obsaženou v § 70b odst. 2 ZVP za dobu dočasné neschopnosti žalobce ke službě, závěry tohoto správního řízení nelze analogicky vztáhnout i na „doplatení“ výše výsluhových náležitostí. Konečně žalovaný zmínil, že nepovažuje své rozhodnutí za vnitřně rozporné, a tudíž za nicotné. Skutečnost, že se žalovaný v napadeném rozhodnutí nevypořádal s každou žalobní námitkou, nečiní napadené rozhodnutí a priori nezákonným.
8. Žalobce v replice setrval na svém postoji a doplnil, že skutečnost, že ZVP neobsahuje limitaci pro nahrazování ušlých výsluhových náležitostí (jak to činí § 70b odst. 2) ještě neznamená, že by taková škoda neměla být nahrazována. S odkazem na judikaturní závěry Nejvyššího správního soudu pak žalobce tvrdí, že je namístě analogicky aplikovat jiná ustanovení ZVP, případně zákoníku práce.

IV. Posouzení věci soudem

9. Krajský soud, za splnění podmínek dle § 51 s. ř. s. bez nařízení jednání, přezkoumal v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.) napadené rozhodnutí žalovaného, jakož i předcházející rozhodnutí správního orgánu prvního stupně včetně řízení předcházejícího jejich vydání, a shledal, že žaloba **není důvodná** (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
10. Před věcným posouzením se krajský soud nejprve zabýval otázkou, zda žalovaný a správní orgán prvního stupně, coby služební orgány dle § 2 odst. 2 ve spojení s § 145 odst. 1 písm. c) ZVP, byli věcně příslušní k rozhodování o náhradě škody tak, jak se jí domáhal žalobce. Pokud by tomu totiž tak nebylo, byla by obě rozhodnutí nutno označit za nicotná (§ 76 odst. 2 s. ř. s.). Krajský soud proto konkrétně zkoumal, zda žalobcem nárokováná náhrada škody ve formě ušlého zisku představuje náhradu škody podle § 145 odst. 1 písm. c) ZVP, a nikoliv nárok na náhradu škody dle obecné právní úpravy, tedy zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nezákonným postupem, ve znění pozdějších předpisů (srov. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 12. 5. 2022, č. j. 6 Ad 1/2020–41, rozhodnutí správních soudů jsou dostupná na www.nssoud.cz).

11. Krajský soud dospěl k závěru, že žalovaný a správní orgán prvního stupně byli o nároku žalobce na náhradu škody příslušní rozhodovat, jelikož žalobce opřel tvrzený nárok na náhradu škody ve formě ušlého zisku o ustanovení § 116 písm. g) ZVP a o objektivní odpovědnost státu za škodu v důsledku služebního úrazu; současně ani nenapadal nezákonnost rozhodnutí Ministerstva obrany o výši výsluhových náležitostí. Žalobce správně odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 12. 2020, č. j. 8 As 319/2018-59, který konstatoval, že služební poměr i nároky z něj vyplývající mají veřejnoprávní povahu, i když není určitý nárok v ZVP výslovně uveden. Ve věcech služebního poměru jsou pak dle § 2 odst. 2 ZVP oprávnění činit veškeré úkony (včetně rozhodování) služební orgány – žalovaný a správní orgán prvního stupně. Krajský soud proto mohl věcně přezkoumat, zda správní orgány o žádosti žalobce o náhradu škody rozhodli v souladu s právními předpisy.
12. Podstatou nyní projednávané věci je tvrzení žalobce, že v důsledku služebního úrazu došlo k předčasnému zániku služebního poměru, čímž bylo zkráceno rozhodné období pro stanovení výsluhových náležitostí, které tak byly příslušnými orgány na úseku sociálního zabezpečení vyměřeny v míře nižší, než by žalobci náležely, pokud by jeho služební poměr zanikl v původním termínu. Žalobce proto shledává, že vlivem služebního úrazu došlo ke snížení výše výsluhových náležitostí, jeho majetek tedy nebyl rozmnožen způsobem, který byl dle okolností očekáván, a jelikož za škodu způsobenou služebním úrazem odpovídá stát, má dle žalobce povinnost nahradit i ušlý zisk.
13. Dle § 18 písm. h) ZVP „[s]lužební poměr vojáka zaniká ztrátou zdravotní způsobilosti na základě rozhodnutí přezkumné komise.“ Dle § 112 ZVP „[z]a škodu způsobenou vojákovu při výkonu služby, v přímé souvislosti s ním nebo pro výkon služby porušením právní povinnosti odpovídá stát.“ Podle § 116 písm. g) ZVP pak platí, že „[v]ojákovu, který utrpěl služební úraz nebo u něhož byla zjištěna nemoc z povolání, je stát povinen v rozsahu, ve kterém za škodu odpovídá, poskytnout náhradu za věcnou škodu.“ Z § 143 odst. 3 ZVP vyplývá, že se „[z]a průměrný měsíční hrubý služební plat se pro účely stanovení výše výsluhových náležitostí považuje průměrný hrubý služební plat poskytovaný za předchozích 5 kalendářních roků přede dnem skončení služebního poměru. Jestliže služební poměr skončil posledním dnem kalendářního roku, spadá již tento rok do období 5 kalendářních roků podle věty první. Trval-li služební poměr po dobu kratší než 5 kalendářních roků přede dnem skončení služebního poměru podle věty první, zjišťuje se průměrný měsíční hrubý služební plat z celé doby trvání služebního poměru.“
14. K tvrzené škodě ve formě ušlého zisku mělo dle žalobce dojít snížením původně předpokládané výše výsluhových náležitostí, která byla určena rozhodnutími Ministerstva obrany, jež v odvolacím řízení potvrdil Ředitel odboru sociálního zabezpečení Ministerstva obrany a poučil žalobce o možnosti podat správní žalobu k Městskému soudu v Praze. Krajskému soudu není známo, zda se žalobce poučením řídil či nikoliv, na projednávanou věc to však nemůže nic měnit. Krajský soud proto stejně jako žalovaný vychází z presumpce správnosti těchto správních aktů a konstatuje, že výše výsluhových náležitostí byla orgány na úseku sociálního zabezpečení určena na základě rozhodného období dle § 143 odst. 3 ZVP a přechodných ustanovení zákona č. 332/2014 Sb. v rozmezí 1. 1. 2015 do 31. 12. 2016.
15. Ze správního spisu vyplývá, že služební poměr žalobce měl původně zaniknout uplynutím stanovené doby dne 31. 12. 2017. Žalobce tvrdí, že rozhodné období bylo zkráceno o dobu

roku 2017 v důsledku služebního úrazu, jelikož přezkumná komise rozhodla o zániku jeho služebního poměru ke dřívějšímu datu, její rozhodnutí nabylo právní moci dne 21. 12. 2017.

16. Správní orgány posuzovaly nárok žalobce na náhradu škody dle obecného ustanovení § 112 ZVP, které pro přiznání odpovědnosti státu za škodu vzniklou vojákovu stanoví tři podmínky: 1) porušení právní povinnosti, 2) existenci (majetkové) škody při výkonu služby v přímé souvislosti s ním nebo pro výkon služby a 3) příčinné souvislosti mezi porušením právních povinností a vznikem škody. Správní orgány shledaly, že ze strany státu nedošlo k porušení právní povinnosti, jelikož služební poměr žalobce zanikl na základě rozhodnutí přezkumné komise, nikoliv porušením právní povinnosti. Krajský soud s touto právní kvalifikací souhlasí, k žalobní námitce nezákonnosti napadeného rozhodnutí pro nevypořádání námitky přepjatého formalismu ohledně způsobu zániku služebního poměru rozhodnutím přezkumné komise pouze k povaze tohoto typu zániku služebního poměru uvádí, že se tak děje bez dalšího, toliko na základě rozhodnutí přezkumné komise, aniž by ZVP předpokládal vydání dalšího rozhodnutí – rozhodnutí o propuštění ze služebního poměru (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 11. 2009, č. j. 3 Ads 81/2009-75). Služební úraz je samozřejmě předmětem zkoumání pro vydání rozhodnutí přezkumné komise, sám o sobě však nevede ke skončení služebního poměru. Námitka přepjatého formalismu tedy není důvodná.
17. Žalobce ovšem dále tvrdí, že jeho nárok je možné podřadit pod nároky náhrady škody plynoucí z utrpení služebního úrazu, za něj je stát objektivně odpovědný, a to konkrétně dle § 116 písm. g) ZVP jako náhrady za věcnou škodu, neboť ušlý zisk z nižších výsluhových náležitostí měl být zapříčiněn zkrácením rozhodného období o rok 2017 kvůli rozhodnutí přezkumné komise. K tomuto zkrácení by tedy dle názoru žalobce nedošlo, nebýt utrpení služebního úrazu. Žalobce se tak vlastně domáhá toho, aby mu částka z výsluhových náležitostí, ušlá z důvodu nezohlednění výkonu služby za rok 2017 do rozhodného období pro jejich výpočet, byla dodatečně doplacena jako náhrada škody. Krajský soud shledal tuto námitku jako nedůvodnou, k tvrzenému nezvýšení majetku žalobce totiž došlo stanovením rozhodného období, jež bylo určeno dle v době rozhodování relevantních právních skutečností postupem dle § 143 odst. 3 ZVP ve spojení s přechodnými ustanoveními zákona č. 332/2014 Sb. Ustanovení § 116 písm. g) ZVP tak není aplikovatelné v dané věci, neboť za tvrzenou škodu stát neodpovídá, jelikož výše výsluhových náležitostí byla stanovena dle platného práva. Krajský soud poznamenává, že chápe situaci žalobce, že kdyby rozhodnutí přezkumné komise nabylo právní moci 31.12.2017, případně až v roce 2018, měl by žalobce nárok na vyšší výsluhové náležitosti, které mu tak „utekly o pouhých“ 10 dní. Krajský soud však nad rámec výše uvedeného nemůže argumentaci žalobce přisvědčit, neboť dovedena *ad absurdum* by žalobce mohl namítat vzniklou škodu ve formě ušlého zisku vždy, ať už by přezkumná komise rozhodla o zániku služebního poměru v prosinci, či v lednu, vždy by mu totiž bylo rozhodné období pro výpočet výsluhových náležitostí zkráceno. Žalobní námitka je proto nedůvodná.
18. Nad rámec výše uvedeného krajský soud uvádí, že ustanovení § 142 odst. 4 ZVP odkazuje mimo jiné i na § 56 zákona č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění, kde je zakotveno tzv. řízení o změně důchodu, tedy i přepočet výsluhových příspěvků (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2016, č. j. 9 As 69/2016-31).

19. Krajský soud nesouhlasí ani s žalobní argumentací ohledně možnosti analogického užití ustanovení § 70b odst. 2 ZVP, kde toto ustanovení dle názoru žalobce představuje zákonnou limitaci dvanáctiměsíční náhrady škody z titulu nevyplaceného stabilizačního příspěvku v důsledku služebního úrazu, což ale nemá znamenat, že by „ušlé“ výsluhové náležitosti (kde tato limitace z pohledu žalobce upravena není) neměly být vůbec odškodňovány. Žalobce tak tvrdí, že nárok na stabilizační příspěvek je možné přirovnat k jeho nároku na doplacení výsluhového příspěvku. Krajský soud nemohl této argumentaci přisvědčit jednak proto, že stabilizační příspěvek, jako určitá forma odměňování vojáků během trvání služebního poměru, je odlišným typem dávky oproti výsluhovým náležitostem, které naopak souvisejí se zánikem služebního poměru. Tvrzení žalobce, že mezi dávkami není rozdíl, protože obě vyplývají ze zákona, který určuje způsob jejich výpočtu a podmínky jejich vyplacení a současně obě dávky nejsou součástí služebního platu dle § 67 VZP, což dle krajského soudu neznamená, že lze analogicky použít ustanovení § 70b odst. 2 VZP o stanovení doby omluvené nepřítomnosti ve službě, které jsou pro účely nároku na stabilizační příspěvek postaveny naroveň době výkonu služby (srov. SKORUŠA, L. *Zákon o vojácích z povolání: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, § 70b). Jak krajský soud konstatoval výše, výpočet výsluhových náležitostí je závazně stanoven v § 143 ZVP, právní problematika je zákonem komplexně řešena a *analogie legis* jinou právní normou je proto vyloučena (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14.11.2011, č. j. 9 As 47/2011-105).
20. Ze stejného důvodu je taktéž nutné odmítnout námitku nicotnosti napadeného rozhodnutí i rozhodnutí správního orgánu prvního stupně pro jejich vnitřní rozpornost, neboť správní orgány dle názoru krajského soudu správně neaplikovaly § 116 písm. g) ZVP za pomoci analogie s ušlým stabilizačním příspěvkem, jak tvrdil žalobce.

V. Závěr a náklady řízení

21. Krajský soud proto na základě výše uvedeného žalobu dle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl, neboť není důvodná.
22. O náhradě nákladů řízení krajský soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce ve věci úspěch neměl (žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta), a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly, protože mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 29. listopadu 2022

JUDr. Zuzana Bystřická, v. r.
předsedkyně senátu